

Svanemerking av
Kaffetjenester

Versjon 2.0 • 1. februar 2023 – 2. april 2023

Høring

Innhold

Hva er en Svanemerket kaffetjeneste?	3
Hvorfor velge Svanemerking?	3
Hva kan Svanemerkes?	3
Hvordan søker man?	4
1 Beskrivelse av tjenesten	6
2 Råvarer: Kaffe, te, kakao, melk og sukker	6
3 Kaffemaskiner	8
4 Gjenbruk	11
5 Transport	12
6 Kjemikalier	13
7 Kundens miljørutiner	14
8 Innkjøp av miljømerkede varer og tjenester	16
9 Miljøledelse	16
10 Poengsammenstilling	18
Regler for Svanemerking av tjenester	18
Etterkontroll	18

Bilag 1 Krav til standarder for fornybare råvarer

Bilag 2 Forbudte stoffer i komponenter i kontakt med næringsmidler

100 Kaffetjenester, versjon 2.0, 1. februar 2023

Adresser

Nordisk ministerråd besluttet i 1989 å innføre en frivillig offisiell miljømerking, Svanemerket. Nedenstående organisasjoner/foretak er tildelt ansvaret for det offisielle miljømerket Svanemerket, av respektive lands regjering. For mer informasjon se nettsidene:

Danmark

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1, DK-2150 Nordhavn
Fischersgade 56, DK-9670 Løgstør
Tel: +45 72 300 450
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Island

Norræn Umhverfismerking
á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavík
Tel: +354 591 20 00
ust@ust.is
www.svanurinn.is

Finland

Miljömärkning Finland
Urho Kekkosen katu 4-6 E
FI-00100 Helsingfors
Tel: +358 9 61 22 50 00
joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Norge

Miljømerking Norge
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige

Miljömärkning Sverige
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
info@svanen.se
www.svanen.se

Dette dokument kan bare kopieres i sin helhet og uten noen form for endring. Sitater fra dokumentet kan benyttes hvis kilden, Nordisk Miljømerking, oppgis.

Hva er en Svanemerket kaffetjeneste?

Svanemerkede kaffetjenester oppfyller strenge miljøkrav og har tatt et helhetsgrep om miljøarbeidet sitt. Det betyr at de er blant de miljømessig beste i sin bransje.

Produktgruppen omfatter all leveranse av kaffemaskiner, råvarer, service og vedlikehold.

Virksomhetene arbeider strukturert og aktivt med sirkulær økonomi, energieffektivitet, råvarer som er sertifisert som mer bærekraftige og klimatilpasset transport. Svanemerket er et effektivt redskap for å gjøre virksomhetenes miljø- og klimaavtrykk mindre.

En Svanemerket kaffetjeneste oppfyller krav til:

- Serverer kundene 100 % sertifisert kaffe, te, og kakao.
- Tilbyr energieffektive kaffemaskiner av høy kvalitet, som oppfyller strenge krav til helseskadelige stoffer.
- Reparerer og gjenbraker deler og kaffemaskiner, et tiltak for en mer sirkulær økonomi.
- Gjennomfører jevnlig vedlikehold og service for å forlenge levetiden på kaffemaskinene og sikre god smak på kaffen.
- Transporterer råvarer og kaffemaskiner energi- og klimaeffektivt.
- Rengjør og renser kaffemaskinene med kjemikalier som oppfyller strenge krav til miljø- og helseskadelige stoffer.

Hvorfor velge Svanemerking?

- Kaffetjenesten kan bruke varemerket Svanemerket i sin markedsføring. Svanemerket har høy troverdighet og er meget godt kjent i Norden.
- Svanemerket er en enkel måte å kommunisere sitt miljøarbeid og miljøengasjement til kundene.
- Svanemerket synliggjør hvilke miljøbelastninger som er viktigst og viser dermed hvordan virksomheten kan redusere utslipp, ressursforbruk og avfallsbelastning.
- En mer miljøtilpasset produksjon gir et bedre utgangspunkt for fremtidige miljøkrav fra myndighetene.
- Svanemerkingen kan ses som en guide til arbeidet med miljøforbedringer i virksomheten.
- Svanemerking omfatter ikke bare miljøkrav, men også kvalitetskrav fordi miljø og kvalitet ofte går hånd i hånd. Det betyr at en Svanemerkelisens også kan ses som et kvalitetsstempel.

Hva kan Svanemerkes?

Virksomheter som leverer kaffetjenester, kan Svanemerkes.

Kaffetjenesten må omfatte følgende:

- Leveranse og installasjon av kaffemaskiner
- Leveranse av råvarer til kaffemaskinen
- Service og vedlikehold

Kaffetjenesten som helhet må oppfylle Nordisk Miljømerkings krav. Med det menes at all leveranse av kaffemaskiner, råvarer, service og forbruksvarer kaffetjenesten tilbyr, skal oppfylle Nordisk Miljømerkings krav til kaffetjenester.

Kaffemaskiner som inngår i tjenesten, er maskiner til profesjonelt og offentlig bruk. Det vil si kaffemaskiner til arbeidsplasser, hoteller, kantiner, lunsj-restauranter, offentlige områder som for eksempel venterom, resepsjoner, bensinstasjoner, dagligvarebutikker, kiosker, skoler og lignende.

Hva går ikke å Svanemerke?

Følgende går ikke å Svanemerke etter kriteriene for kaffetjenester:

- Kaffemaskiner som en vare, eller
- Kaffemaskiner til privat bruk i hjemmet, eller
- Tjenester som tilbyr kaffemaskiner som benytter engangskapsler til profesjonelt bruk, eller
- Tjenester hvor bulkbryggere (urnbryggere) og manuelle espressomaskiner utgjør mer enn 30 % av kaffetjenesteleverandørens leverte kaffemaskiner.

Bakgrunnen for at bulkbryggere (urnbryggere) og manuelle espressomaskiner ikke kan utgjøre mer enn 30 % av tjenestens leveranse, er at disse maskinene ikke er omfattet av de kjente standardene for energimåling, EVA EMP eller DIN 18873-2. Nordisk Miljømerking har derfor ikke hatt mulighet til å stille krav til energiforbruk til disse maskinene. En ny teststandard for "Professional and commercial coffee machines", som inkluderer manuelle espressomaskiner, er under utvikling. Nordisk Miljømerking kommer til å oppdatere eksisterende krav til energieffektivitet når ny teststandard er klar. Dette medfører at man i fremtiden kan Svanemerke kaffetjenester med over 30 % manuelle espresso-maskiner.

Leverandør av kaffetjenesten kan ikke tilby kunder å velge mellom Svanemerket leveranse og ikke-Svanemerket leveranse. Hele leveransen av kaffetjenesten må oppfylle Nordisk Miljømerkings krav. Det som sikrer reduksjon i kaffetjenestens miljøbelastning, kan enkelt kommuniseres ved markedsføring av tjenesten.

Kaffetjenesten kan være en del av et større firma som leverer andre tjenester, som for eksempel frukt, kjeks, vann, kald drikke og lignende. I slike tilfeller er det viktig at virksomheten er tydelig i sin kommunikasjon og markedsføring, og det skal tydelig fremkomme at det er kaffetjenesten som er Svanemerket, og ikke tjenesten som leverer frukt, drikke eller annet.

Hvordan søker man?

Søknad og kostnader

For informasjon om søknadsprosessen og avgifter for denne produktgruppen henviser vi til respektive lands nettside. For adresser se side 2.

Hva kreves?

Søknaden skal bestå av et webskjema samt dokumentasjon som viser at kravene er oppfylt.

Kriteriene for Kaffetjenester består av en kombinasjon av obligatoriske krav og poengkrav. De obligatoriske kravene markeres O + nummer og skal alltid oppfylles. Poengkravene markeres P + nummer og for hvert poengkrav som oppfylles, gis et visst antall poeng. Poengene regnes sammen og for at lisens skal oppnås, må en viss poengsum oppfylles.

For hvert krav er det beskrevet hvordan kravet skal dokumenteres. Det finns også ulike symboler som brukes for å lette arbeidet. Symbolene er:

- Last opp eller last ned
- Besvarelse eller beskrivelse gis i Svanemerkets digitale søknadsverktøy
- Kravet kontrolleres på stedet

For å få Svanemerkelisens kreves at:

- Samtlige obligatoriske krav oppfylles
- Minst 4 av 14 poeng må oppnås (se O26)
- Nordisk Miljømerking har kontrollert på stedet

All informasjon som sendes til Nordisk Miljømerking blir konfidensielt behandlet. Underleverandører kan sende dokumentasjon direkte til Nordisk Miljømerking som også behandles konfidensielt.

Lisensens gyldighetstid

Miljømerkingslisensen gjelder så lenge kriteriene oppfylles og så lenge kriteriene er gyldige. Kriteriene kan forlenges eller justeres, i slike tilfeller forlenges lisensen automatisk og lisensinnehaveren meddeles dette.

Senest ett år før kriteriene utløper, skal det meddeles hvilke kriterier som deretter skal gjelde. Lisensinnehaveren tilbys da muligheten til å fornye lisensen.

Kontroll på stedet

I forbindelse med søknad kontrollerer Nordisk Miljømerking normalt på stedet at kravene oppfylles. Ved kontrollen skal underlag for beregninger, original til innsendt dokumentasjon, innkjøpsstatistikk og lignende som bekrefter at kravene oppfylles, kunne fremvises.

Spørsmål

Ved spørsmål, kontakt gjerne Nordisk Miljømerking, se adresser på side 2. Mer informasjon og hjelp ved søknad kan være tilgjengelig. Besøk respektive lands nettsider for ytterligere informasjon.

1 Beskrivelse av tjenesten

01 Beskrivelse av virksomheten

Oppgi følgende informasjon om virksomheten:

- Beskriv kaffetjenesten

Inkluderer informasjon om kundesegment, hvem tjenesten tilbys til, og hvor tjenesten tilbys.

- Tilbyr virksomheten andre tjenester enn kaffetjeneste? Ja/Nei
  - Hvis ja, list opp hvilke andre tjenester virksomheten tilbyr.
- Link til hjemmeside
- List opp de ulike kaffemaskinene tjenesten tilbyr

Espressobasert kaffemaskiner, friskbrygg kaffemaskiner, kaffetraktere, manuelle espressomaskiner eller andre?

- Utgjør bulkbryggere (urnbryggere) og manuelle espressomaskiner mer enn 30 % av kaffetjenestens leverte kaffemaskiner? Ja/Nei
- Hvor mange kaffemaskiner har tjenesten utleid pr. år?

Ca. antall, med utgangspunkt i siste 12 måneder, eller siste hele år.

- Annet relevant dere ønsker å opplyse om?

 Legg inn informasjon.

Alternativt

 Last opp dokumentasjon digitalt i Nordic Ecolabelling Portal.

2 Råvarer: Kaffe, te, kakao, melk og sukker

02 Krav til sertifisert kaffe, te og kakao

100 % av alle råvarene kaffe, te og kakao, som virksomheten tilbyr, skal være sertifisert i henhold til en ordning som oppfyller Nordisk Miljømerkings "Krav til standarder for fornybare råvarer", se nedenfor.

Navn på produkt, produsent, leverandør og sertifiseringsordning skal oppgis for alle råvarer virksomheten tilbyr fremover.

 Last ned Nordisk Miljømerkings «Mal til rapportering av sertifiserte råvarer», som kan benyttes i arbeidet.

Unntak:

Direkte handel: Unntak fra kravet til sertifisering kan gis om råvaren er kjøpt gjennom direkte handel. Med direkte handel menes råvarer kjøpt direkte fra bonden/kaffefarm, hvor innkjøper skal ha en kontrakt på en langsiktig avtale på minimum 3 år, sporbarhet på kaffen tilbake til kaffebonden skal sikres, samt at prisen som betales skal være minimum 25 % over standard Fairtrade-pris. Dette skal dokumenteres til Nordisk Miljømerking.

Godkjente sertifiseringer er blant annet råvarer merket med Rainforest Alliance, UTZ, Fairtrade, Smithsonian Bird Friendly, EUs forordninger (EU) 2018/848,

KRAV, finske «Solmärket» (Luomu), Nyckelpigan, Debio, Statskontrollert økologisk (Ø-mærket), Demeter og Tún-lífrænt.

Merking etter andre standarder kan benyttes hvis Nordisk Miljømerkings "Krav til standarder for fornybare råvarer" oppfylles.

- ☞ Last ned Nordisk Miljømerkings bilag "Krav til standarder for fornybare råvarer".
- ☞ Er 100 % av alle råvarene kaffe, te og kakao som virksomheten tilbyr sertifisert? Ja/Nei
- ☞ Last opp oversikt over alle råvarene kaffe, te og kakao som kjøpes inn. Navn på produkt, produsent, leverandør og sertifiseringsordning skal oppgis. "Mal til rapportering av sertifiserte råvarer" kan brukes til å dokumentere kravet.
- ☞ Kontrolleres på kontrollbesøk.
- ☞ Kjøper virksomheten råvarer gjennom direkte handel? Ja/Nei
Hvis ja:
- ☞ Last opp kontrakt som viser en langsiktig avtale på minimum 3 år.
- ☞ Last opp dokumentasjon/informasjon som viser at kravet overholdes.

O3 Andel økologisk kaffe

Virksomheten skal oppgi prosentandel innkjøpt økologisk sertifisert kaffe pr. år, beregnet pr. innkjøpt kg.

Beregningen skal gjøres med data fra siste hele år, eller siste 12 måneders innkjøp, men som et minimum kan data fra tre måneders innkjøp benyttes.

«Mal til rapportering av sertifiserte råvarer», kan benyttes i arbeidet.

Med økologisk menes råvarer merket med EUs forordninger (EU) 2018/848, KRAV, finske «Solmärket» (Luomu), Nyckelpigan, Debio, Statskontrollert økologisk (Ø-mærket), Demeter og Tún-lífrænt.

- ☞ Oppgi prosentandel innkjøpt økologisk sertifisert kaffe beregnet pr. kg.
- ☞ Last opp dokumentasjon og beregning som viser siste års innkjøp av økologisk sertifisert kaffe beregnet i prosent. "Mal til rapportering av sertifiserte råvarer" kan brukes som dokumentasjon.

P1 Poeng for økologisk kaffe

Virksomheten gis poeng basert på innkjøpt økologisk sertifisert kaffe pr. år, beregnet pr. innkjøpt kg. Maksimalt 6 poeng kan oppnås i dette kravet.

≥ 10 - < 15 %: 1 poeng

≥ 15 - < 20 %: 2 poeng

≥ 20 - < 30 %: 3 poeng

≥ 30 - < 40 %: 4 poeng

≥ 40 - < 60 %: 5 poeng

≥ 60 %: 6 poeng

- ☞ Poengsummen beregnes ut fra krav til andel økologisk sertifisert kaffe.

P2 Poeng for økologisk te, kakao, sukker og melk

Virksomheten gis poeng hvis 100 % av innkjøpt melk og melkepulver, te, kakao eller sukker er økologisk sertifisert.

Hver kategori gir 1 poeng. Maksimalt 3 poeng kan oppnås i dette kravet.

Økologiske råvarer	Poeng	Svaralternativ
Melk og melkepulver	1 poeng	Ja/Nei
Te	1 poeng	Ja/Nei
Kakao	1 poeng	Ja/Nei
Sukker	1 poeng	Ja/Nei

- ☞ Last opp dokumentasjon som viser at 100 % av innkjøpt melk og melkepulver, te, kakao eller sukker er økologisk sertifisert. "Mal til rapportering av sertifiserte råvarer" kan brukes til å dokumentere kravet.

P3 Poeng for skogslandbruk

Virksomheten gis poeng om de gjør innkjøp fra en eller flere kaffefarmer som driver skogslandbruk. Kaffe sertifisert med Smithsonian Bird Friendly oppfyller kravet. Innkjøp fra en kaffefarm gir 1 poeng. Maksimalt 2 poeng kan oppnås i dette kravet.

Med skogslandbruk, også kalt agroskogsbruk ("agroforestry") menes landbruk som kombineres med beplantning av trær/skog og eller husdyrhold, som har miljømessige og sosioøkonomiske fordeler.

- ☞ Gjøres det innkjøp fra kaffefarm som driver skogslandbruk? Ja/ Nei

Hvis ja:

- ☞ Hvor mange? 1, 2 eller flere.
- ☞ Last opp dokumentasjon som viser sertifisering for hver kaffefarm med Smithsonian Bird Friendly, eller dokumentasjon på at krav til skogslandbruk overholdes.

3 Kaffemaskiner

O4 Oversikt over kaffemaskinenes energieffektivitet

Virksomheten skal etablere en oversikt over samtlige kaffemaskiners energieffektivitet. For hver maskin skal navn, modell, type maskin, produsent og energitap, alternativt energiforbruk, fremkomme.

Energieffektiviteten til kaffemaskinene kan angis i

- Energitap i kWh pr. døgn i henhold til DIN 18873-2:2016-02, eller
- Energiforbruk i Wh/L med tilhørende energiklasse i henhold til European Vending Association Energy Measurement Protocol (EVA EMP) versjon 3.1 B.

Bulkbryggere og manuelle espressomaskiner er unntatt fra kravet.

- ☰ Last ned Nordisk Miljømerkings «Mal til rapportering av kaffemaskinenes energieffektivitet», som kan benyttes i arbeidet.
- ☰ Last opp oversikt over kaffemaskinene tjenesten tilbyr. «Mal til rapportering av kaffemaskinenes energieffektivitet» kan brukes til å dokumentere kravet.

O5 Krav til nyinnkjøp av kaffemaskiner

Energikrav

Nordisk Miljømerking oppdaterer "Energikrav til nyinnkjøp av kaffemaskiner" så snart ny teststandard for "Professional and commercial coffee machines" er publisert og datagrunnlaget for grenseverdier er godt nok. Den nye standarden er under utvikling og estimeres å være klar i 2024. Krav i henhold til ny standard kommer til å erstatte våre eksisterende krav, som referer til DIN 18873-2:2016-02 og European Vending Association Energy Measurement Protocol versjon 3.1 B.

Virksomheten skal ha rutine(r) som sikrer at nyinnkjøpte kaffemaskiner oppfyller krav "Alternativ A" for tester i henhold til DIN-standard for kommersielle kaffemaskiner eller "Alternativ B" for tester i henhold til EVA EMP-protokollen for vending/dispensermaskiner.

Alternativ A:

Type kaffemaskin	Energitap, kWh
Kaffemaskin uten fersk melk	1,5
Kaffemaskin med fersk melk, < 100 kopper pr. døgn	1,5
Kaffemaskin med fersk melk, 100 - 250 kopper pr. døgn	1,9
Kaffemaskin med fersk melk, > 250 kopper pr. døgn	2,7

Energitap skal være testet i henhold til DIN 18873-2:2016-02.

eller

Alternativ B:

- Energiklasse A++, som tilsvarer et energiforbruk < 100 Wh/L, eller
- Energiklasse A+, som tilsvarer et energiforbruk < 140 Wh/L

Kaffemaskinene skal være testet i henhold til European Vending Association Energy Measurement Protocol (EVA EMP) versjon 3.1 B eller senere underversjoner. Testingen skal enten gjennomføres av et uavhengig testinstitutt eller av produsenten selv, forutsatt at produsenten har et kvalitetssystem der prøvetaking og analyser inngår og er sertifisert i henhold til ISO 9001 eller ISO 9002.

Overgang til energieffektive kaffemaskiner

Ved nyinnkjøp og utskiftning av kaffemaskiner, skal virksomheten ha rutiner som sikrer at kaffemaskiner med lav energieffektivitet fases ut og erstattes.

Dette gjelder kaffemaskiner med:

- Energitap høyere enn 2,7 kWh/døgn i henhold til DIN 18873-2:2016-02.
- eller

- Et energiforbruk høyere enn 190 Wh/L (lavere enn energiklasse A) i henhold til European Vending Association Energy Measurement Protocol (EVA EMP) versjon 3.1 B.

Bulkbryggere og manuelle espressomaskiner er unntatt fra kravet.

Design for demontering

Ved nyinnkjøp av kaffemaskiner skal virksomheten ha rutine(r) som sikrer at nyinnkjøpte maskiner er designet for demontering.

Med design for demontering menes det her at kaffemaskinen enkelt skal la seg vedlikeholde og reparere, samt at materialene kan skilles fra hverandre for ombruk og materialgjenvinning. Slitedeler skal kunne erstattes og det skal i størst mulig grad være mulig å skifte ut deler som går i stykker.

☞ Bekrefter virksomheten at kravet oppfylles ved nyinnkjøp av kaffemaskiner?
Ja/Nei

📖 Last opp rutine som beskriver hvordan virksomheten sikrer at nyinnkjøpte kaffemaskiner oppfyller energikrav, krav til overgang til energieffektive kaffemaskiner og design for demontering.

🔍 Kontrolleres på kontrollbesøk.

06 Krav til kaffemaskiners komponenter i kontakt med næringsmidler

Kravforslaget gjelder for eksisterende, og nyinnkjøp av kaffemaskiner. Under høringsperioden ønsker vi å få tilbakemeldinger på om det lar seg gjøre å stille krav på denne måten. Kan man få dette dokumentert fra produsenter av kaffemaskiner, på kaffemaskiner tjenesten allerede har i sortimentet? Alternativt, burde kravet kun stilles ved nyinnkjøp av kaffemaskiner?

Virksomheten skal sikre at følgende stoffer ikke inngår i kaffemaskiners komponenter i kontakt med næringsmidler:

- Stoffer på kandidatlisten: <http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>
- Ftalatene di-n-oktylfталat/DNOP (CAS-nr. 117-84-0) og diisoheptylfталat/DIHP (CAS-nr. 41451-28-9).
- Halogenerte organiske forbindelser.
- Antibakterielle emner (inkludert sølvioner, nanosølv, og nanokobber).
- Tinn, kadmium, krom VI og kvikksølv og deres forbindelser.
- Flammehemmere klassifisert med følgende faresetninger: H350, H350i, H340, H360F, H360D, H360Fd, H360Df.
- Hormonforstyrrende stoffer: Stoffer på "Endocrine Disruptor Lists", List I, og List III.

List I: <https://edlists.org/the-ed-lists/list-i-substances-identified-asendocrine-disruptors-by-the-eu>

List III: <https://edlists.org/the-ed-lists/list-iii-substances-identified-asendocrine-disruptors-by-participating-national-authorities>

Inngående stoffer: alle emner i produktet, inklusive tilsatte additiver fra råvarene. Kjente avspaltningsprodukter fra inngående stoffer (for eksempel formaldehyd, arylamin, konserveringsmidler) regnes også som inngående stoffer.

Forurensninger er unntatt fra kravet. Med det menes rester fra produksjonen, inkludert råvareproduksjonen, som finnes i det ferdige produktet med konsentrasjoner ≤ 100 ppm ($\leq 0,1$ vektprosent, ≤ 100 mg/kg) i det ferdige produktet. Eksempler på hva som kan regnes som forurensning er rester fra

reagenser inkludert monomerer, katalysatorer, biprodukter, rengjøringsmidler til produksjonsutstyr m.m.

- ☞ Last opp bilaget "Forbudte stoffer i kaffemaskinenes komponenter i kontakt med næringsmidler". Bilaget må være fylt ut av kaffemaskinprodusenten.
- ☞ "Mal til rapportering av info om kaffemaskiner", som lastes ned under krav til "Informasjon om kaffemaskiner " kan benyttes i arbeidet.
- ☞ Last opp rutine for nyinnkjøp av kaffemaskiner, som sikrer at kravet overholdes.

07 Kaffemaskinens vannkvalitet

Kravforslaget gjelder for eksisterende og nyinnkjøp av kaffemaskiner. Under høringsperioden ønsker vi å få tilbakemeldinger på om det lar seg gjøre å stille krav på denne måten. Kan man få dette dokumentert fra produsenter av kaffemaskiner, på kaffemaskiner tjenesten allerede har i sortimentet? Alternativt, burde kravet kun stilles ved nyinnkjøp av kaffemaskiner?

Kaffemaskinene skal ikke tilføre mer enn 0.005 mg bly/kg vann. Forskjellen måles mellom inn- og utgående vann fra kaffemaskinene i henhold til standarden EN 16889.

Virksomheten skal ha rutiner som sikrer at kravet overholdes ved nyinnkjøp av kaffemaskiner.

Risiko for tilførsel av bly i vann er gjeldende for kaffemaskiner med messing- eller andre komponenter med bly som er i kontakt med inn- og utgående vann.

- ☞ Last opp dokumentasjon fra kaffemaskinprodusent på at kravet oppfylles. Det vil si testrapport fra kaffemaskinprodusent iht. EN 16889 eller dokumentasjon på at kaffemaskinen ikke inneholder messing- eller andre komponenter med bly.
- ☞ Last opp rutine for nyinnkjøp av kaffemaskiner, som sikrer at kravet overholdes.

4 Gjenbruk

08 Gjenbruk av maskindeler

Ved avskaffelse av kaffemaskiner skal virksomheten ha rutiner som sikrer at maskindeler som fortsatt kan benyttes tas vare på til gjenbruk.

- ☞ Bekrefter virksomheten å ha rutiner for at maskindeler tas vare på til gjenbruk? Ja/Nei
- ☞ Beskriv hvordan kravet overholdes.

Alternativt

- ☞ Last opp rutine/rutiner for gjenbruk av maskindeler.

09 Gjenbruk av kaffemaskiner

Virksomheten skal ha rutiner for gjenbruk av brukte kaffemaskiner.

Rutinene skal sikre at brukte kaffemaskiner tilbys kundene, så lenge maskinene er i god stand og det er potensiale for salg/utleie. Det skal tilbys samme serviceavtale, som ved valg av nyinnkjøpte kaffemaskiner, og det skal ikke være en maks grense for hvor mange ganger en kaffemaskin skal kunne gjenbrukes.

☞ Bekrefter virksomheten å ha rutiner for gjenbruk av kaffemaskiner som overholder kravet? Ja/Nei

☞ Beskriv hvordan kravet overholdes.

Alternativt

☞ Last opp rutiner for gjenbruk av kaffemaskiner.

O10 Markedsføring av gjenbrukte kaffemaskiner

Virksomheten skal ha en tydelig markedsføring av tilbudet av gjenbrukte kaffemaskiner.

☞ Link til hjemmesiden som viser tydelig markedsføring i henhold til kravet.

Alternativt

☞ Beskrivelse av hvordan kravet oppfylles.

5 Transport

O11 Informasjon om virksomhetens kjøretøy

Oversikt over samtlige kjøretøy med informasjon om registreringsnummer, euronorm, informasjon om drivstoff, for eksempel elektrisitet, biogass, hydrogen, bensin, diesel eller er hybrid.

☞ Last ned Nordisk Miljømerkings "Mal til rapportering av virksomhetens kjøretøy", som kan benyttes i arbeidet.

☞ Last opp oversikt som viser samtlige kjøretøy med informasjon i henhold til kravet.

O12 Nyinnkjøp av kjøretøy

Virksomheten skal ha rutiner som sikrer at nye innkjøpte og leasede kjøretøy enten skal drives med elektrisitet, biogass, hydrogen, eller tilfredsstillende seneste gjeldende euronorm på innkjøpstidspunktet.

Kravet omfatter søkerens egne og leasede kjøretøy som blir brukt til kjøring i tjeneste, for eksempel ved kundebesøk, service og leveranse av råvarer.

Nyproduserte kjøretøy vil alltid leve opp til seneste gjeldende euronorm. Pr. 2023 er seneste euronorm Euro 6. Euro 7 antas å bli implementert i 2025.

Elektriske kjøretøy omfattes ikke av euronorm / euroklasse-systemet.

☞ Bekrefter virksomheten at nye innkjøpte og leasede kjøretøy oppfyller kravet? Ja/Nei

☞ Last opp rutine for nyinnkjøp av kjøretøy som sikrer at nye innkjøpte og leasede kjøretøy enten skal drives med elektrisitet, biogass, hydrogen, eller tilfredsstillende senest gjeldende euronorm/euroklasse.

O13 Optimering av transport

Virksomheten skal ha rutiner for optimering av transport med mål om å redusere antall kjørte kilometer.

Rutinene skal som minimum inneholde beskrivelse av hvordan virksomheten optimaliserer sine ruter ved god planlegging av service og kundeoppfølging.

☰ Last opp rutiner for optimering av transport.

O14 Opplæring i miljøtilpasset og økonomisk kjøring

Alle ansatte, som benytter virksomhetens kjøretøy, skal gjennomgå en opplæring i miljøtilpasset og økonomisk kjøring (Eco-driving).

Opplæringen skal skje senest tre måneder etter lisensiering.

Nyansatte skal få opplæring innen tre måneder.

Teorien bak miljøtilpasset og økonomisk kjøring skal deretter repeteres årlig.

Opplæring i miljøtilpasset og økonomisk kjøring (Eco-driving) kan gjennomføres som et kurs via autoriserte kjøreskoler eller tilsvarende. Alternativt kan en internopplæring gjennomføres via en kurset medarbeider.

Miljøtilpasset og økonomisk kjøring er en del av den grunnleggende kjøreopplæringen i Sverige, og alle svenske virksomheter oppfyller derfor krav til opplæring. Krav gjeldende årlig gjennomgang og orientering er likevel relevant.

☞ Har alle ansatte som benytter virksomhetens kjøretøy gjennomgått opplæring i miljøtilpasset og økonomisk kjøring? Ja/Nei

☞ Bekrefter virksomheten at nyansatte mottar opplæring i miljøtilpasset og økonomisk kjøring innen tre måneder? Ja/Nei

☞ Bekrefter virksomheten at alle ansatte årlig repeterer teorien bak miljøtilpasset og økonomisk kjøring? Ja/Nei

☞ Beskrivelse av hvilken opplæring ansatte får og hvordan opplæringen gjennomføres.

Alternativt

☰ Last opp rutiner, sjekklister eller tilsvarende, som viser opplæring av ansatte.

6 Kjemikalier

O15 Informasjon om kjemikalier

Oversikt over samtlige kjemikalier som er aktuelle å benytte til rengjøring av kaffetjenestens kaffemaskiner. Angi kjemikaliens navn, leverandør og rengjøringsfunksjon.

☰ Last ned Nordisk Miljømerkings "Mal til rapportering av kjemikalier", som kan benyttes i arbeidet.

☰ Last opp oversikt over samtlige kjemikalier som skal benyttes. Legg inn navn, leverandør og rengjøringsfunksjon. "Mal til rapportering av kjemikalier" kan benyttes.

O16 Sikkerhetsdatablader og brukerinformasjon

Sikkerhetsdatablader i henhold til gjeldende europeisk lovgivning (Annex II to REACH Regulation, 1907/2006/EC) og brukerinformasjon skal tilgjengeliggjøres for kaffetjenestens kunder, enten elektronisk eller i papirform.

Bekrefter virksomheten at sikkerhetsdatablader og brukerinformasjon er tilgjengelig for kundene? Ja/Nei

O17 Klassifisering av kaffemaskinenes rengjøringsprodukter

Ingen av rengjøringsproduktene som benyttes til rengjøring av kaffemaskiner skal være klassifisert i henhold til tabellen under.

Ikke tillatt klassifisering av øvrige kjemikalier

CLP-forordning 1272/2008		
Fareklasse	Farekategori	Farekode
Farlig for vannmiljøet	Akutt kategori 1 Kronisk kategori 1-4	H400, H410, H411, H412, H413
Akutt giftighet	Kategori 1-4	H300, H310, H330, H301, H311, H331, H302, H312, H332
Spesifikk målorgantoksisitet med enkelt eller gjentatt eksponering	STOT SE kategori 1-2	H370, H371, H372, H373
Aspirasjonsfare	Kategori 1	H304
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Kategori 1/1A/1B	H334, H317 eller merket med EUH 208: «Inneholder (navnet på det sensibiliserende stoffet). Kan forårsake allergisk reaksjon.»
Kreftfremkallende egenskaper	Kategori 1A/1B/2	H350, H351
Kjønnscelemutagenitet	Kategori 1A/1B/2	H340, H341
Reproduksjonstoksisitet	Kategori 1A/1B/2/Lact.	H360, H361, H362

Vær oppmerksom på at det er produsenten som er ansvarlig for korrekt klassifisering.

Last opp sikkerhetsdatablad i henhold til gjeldende europeisk lovgivning (Annex II to REACH Regulation, 1907/2006/EC) for hvert rengjøringsprodukt som benyttes.

7 Kundens miljørutiner

O18 Energisparefunksjon

Energisparefunksjon skal aktiveres for samtlige kaffemaskiner som installeres.

Bekrefter virksomheten at energisparefunksjonen aktiveres ved installasjon hos samtlige kunder? Ja/Nei

O19 Kundens instruksjoner

Det skal finnes tydelige arbeidsinstruksjoner skriftlige eller digitale, som beskriver hva kunden er ansvarlig for gjeldende:

- Rengjøring og vedlikehold
  - Beskrivelse
  - Frekvens
  - Hvilke rengjøringsprodukter som skal benyttes
- Påfylling av råvarer
- Avfallshåndtering

☞ Bekrefter virksomheten at det finnes tydelige arbeidsinstruksjoner i henhold til kravet ovenfor? Ja/Nei

☞ Last opp et eksempel på arbeidsinstruksjon som viser at kravet oppfylles.

Alternativt

☞ Link til et eksempel på digital arbeidsinstruksjon.

O20 Avfallshåndtering

Virksomheten skal oppfordre til gjenvinning av kaffetjenestens leverte produkter og emballasje ved å informere sine kunder om korrekt avfallshåndtering.

Kommunikasjon om avfallshåndtering skal minimum inneholde informasjon om:

- Kaffegrut skal sorteres som organisk avfall/matavfall, som igjen bør gå til biologisk behandling.
- Emballasjematerialer, som for eksempel plast og papp bør kildesorteres.
- Engangsartikler bør kildesorteres etter henvisning på artiklene.
- Det skal oppfordres til kildesortering om virksomheten ikke har et etablert system.

☞ Oppfordres kunder til korrekt avfallshåndtering av kaffetjenestens leverte produkter og emballasje i henhold til kravet? Ja/Nei

☞ Beskriv hvordan kravet oppfylles.

O21 Engangsartikler

Virksomheten skal forebygge unødvendig bruk av engangsartikler ved å informere kunden om alternativer. Informasjonen skal:

- Fremme bruk av flergangskopper og forebygge unødvendig bruk av engangskopper
- Forebygge unødvendig bruk av lokk til engangskopper

☞ Bekrefter virksomheten at informasjon om forebygging og unødvendig bruk av engangsartikler gis til kunden? Ja/Nei

☞ Last opp informasjon i henhold til kravet.

8 Innkjøp av miljømerkede varer og tjenester

P4 Poeng for innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester

Virksomheten får poeng for innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester, relevant for kaffetjenesten. For å være poenggivende skal 100 % av hver kategori være miljømerket med mindre annet er spesifisert. Maksimalt 3 poeng kan oppnås i dette kravet.

Med miljømerket menes her merket med Svanemerket eller EU Ecolabel.

Er virksomhetens innkjøp av produkter eller tjenester listet under miljømerket?

Miljømerkede produkter og tjenester	Poeng	Svaralternativ
Svanemerket bilvask til 50 % av virksomhetens biler	2 poeng	Ja/Nei
Svanemerket drivstoff til 50 % av virksomhetens biler	1 poeng	Ja/Nei
Miljømerkede engangskopper som selges av virksomheten	1 poeng	Ja/Nei
Miljømerkede arbeidsklær	1 poeng	Ja/Nei
Miljømerkede kontormøbler, en kategori	1 poeng (maks 1 kategori)	Ja/Nei

 Last opp relevant dokumentasjon som viser innkjøp, leverandør og lisensnummer.

 Kontrolleres på kontrollbesøk.

9 Miljøledelse

O22 Ansvarlig person

Virksomheten skal ha en person som er hovedansvarlig for søknadsprosessen, samt årlig oppfølging av lisensen, som sikrer at virksomheten oppfyller Nordisk Miljømerkings krav i lisensperiodens gyldighetstid.

Virksomheten skal informere Nordisk Miljømerking dersom ansvarlig person byttes ut.

 Oppgi følgende informasjon på ansvarlig person: navn, e-post og stillingstittel.

O23 Kommunikasjon med personalet

Alle ansatte som deltar i den daglige driften av virksomheten skal gjennomføre en grunnleggende opplæring gjeldende virksomhetens miljøarbeid.

Opplæringen skal inneholde:

- Informasjon om virksomhetens miljøarbeid og hva det vil si at virksomheten er Svanemerket
- Kommunikasjon om miljøarbeidet, som kan benyttes i dialog med kunder
- Kaffens miljøpåvirkning
- Hva de ansatte kan og skal bidra med i miljøarbeidet

Opplæringen skal skje senest to måneder etter å ha oppnådd sertifikat/lisens for Svanemerket. Alle ansatte skal deretter årlig gjennomgå repetisjon/oppdatering av den grunnleggende opplæringen. Nyansatte skal få nødvendig opplæring innen to måneder.

- ☰ Last ned Nordisk Miljømerkings opplæringsmateriell, som kan benyttes til opplæring.
- ☰ Last opp virksomhetens grunnleggende opplæring, eller beskrivelse av hvordan ansatte læres opp, i henhold til kravet.
- ☞ Bekrefter virksomheten at ansatte mottar opplæring to måneder etter lisensiering? Ja/Nei
- ☞ Bekrefter virksomheten at nyansatte mottar opplæring innen to måneder? Ja/Nei
- ☞ Bekrefter virksomheten at ansatte mottar årlig repetisjon/oppdatering av den grunnleggende opplæringen? Ja/Nei
- 🔗 Kontrolleres på kontrollbesøk.

O24 Årlig oppfølging

Virksomheten skal sikre at Nordisk Miljømerkings krav oppfylles gjennom hele lisensperioden. Ved endringer og nyinnkjøp skal virksomheten sende inn og oppdatere opplysninger om:

- Sertifiserte råvarer
- Kaffemaskiner
- Kjøretøy

Virksomheten skal årlig gjennomgå og dokumentere opplysninger i henhold til kravet. Oppfølgingen fra Nordisk Miljømerking kan enten omfatte en gjennomgang av samtlige opplysninger, eller kun utvalgte. Informasjon om eventuell oppfølging og tidsfrist for innrapportering gis på forhånd.

- ☞ Bekrefter virksomheten at det gjennomføres årlig gjennomgang av lisensen? Ja/Nei

O25 Reklamasjon

Lisensinnehaveren skal garantere at kvaliteten på tjenesten ikke forringes under lisensens gyldighetstid. Derfor skal lisensinnehaver føre et arkiv over reklamasjoner.

- ☰ Last opp rutine for håndtering og arkivering av reklamasjoner.

10 Poengsammenstilling

O26 Obligatorisk krav til oppnådde poeng

Kaffetjenesten skal oppnå minimum 4 poeng.

Poengsammenstilling

Poengkrav	Antall oppnådde poeng	Maksimalt antall poeng
P1 Poeng for økologisk kaffe		6 poeng
P2 Poeng for økologisk te, kakao, sukker og melk		3 poeng
P3 Poeng for skogslandbruk		2 poeng
P4 Poeng for innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester		3 poeng
Sum		14 poeng

Oppsummering av poeng.

Regler for Svanemerking av tjenester

For enkelt å kunne identifisere Svanemerkede tjenester, skal lisensnummeret og en beskrivende undertekst stå sammen med Svanemerket.

Den beskrivende underteksten for 100 Kaffetjenester er: Kaffetjeneste

Mer informasjon om regler, avgifter og grafiske retningslinjer finnes på www.svanemerket.no/regelverk/

Etterkontroll

Nordisk Miljømerking kan kontrollere at kaffetjenesten oppfyller Svanemerkets krav også etter at lisens er bevilget. Det kan f.eks. skje gjennom besøk på stedet eller ved stikkprøvekontroll.

Viser det seg at kaffetjenesten ikke oppfyller kravene kan lisensen inndras.

Bilag 1   Krav til standarder for fornybare råvarer

Retningslinjer for standard, fornybare råvarer

Nordisk Miljømerking stiller krav til hvilke standarder dyrkede råvarer skal sertifiseres etter. Kravene er beskrevet nedenfor. Nordisk Miljømerking går gjennom hver enkelt nasjonal bærekraftstandard og hvert enkelt sertifiseringssystem for å sikre at kravene oppfylles.

Krav til standarder

- Standarden må være basert på ISEALs regelverk for god normeringspraksis.
- Standarden skal balansere økonomiske, økologiske og sosiale interesser opp mot hverandre og følge prinsippene i Rio-deklarasjonen, Agenda 21 og prinsippene for skogforvaltning, i tillegg til å respektere relevante internasjonale konvensjoner og avtaler.
- Standarden skal inneholde absolutte krav og fremme og bidra til bærekraftig kultivering. Nordisk Miljømerking legger særlig vekt på standarden, og at det skal være effektive krav som er til beskyttelse for det biologiske mangfoldet.
- Standarden skal være tilgjengelig for allmennheten. Standarden skal være utviklet i en åpen prosess der aktører med økologiske, økonomiske og sosiale interesser er invitert til å delta.

Kravene knyttet til de bærekraftige standardene er formulert som prosesskrav. Utgangspunktet er at dersom interessentene blir enige om de økonomiske, sosiale og miljømessige aspektene ved standarden, så vil dette sikre et akseptabelt kravnivå.

Hvis en bærekraftstandard er utviklet eller godkjent av aktører med økologiske, økonomiske og sosiale interesser, kan standarden opprettholde en akseptabel standard. Nordisk Miljømerking krever derfor at standarden balanserer disse tre interessene, og at representanter fra alle de tre områdene inviteres til å delta i utviklingen av bærekraftstandard.

Standarden skal stille absolutte krav som skal oppfylles for at man skal kunne bli sertifisert. Dette sikrer at landbruksforvaltningen oppfyller et akseptabelt miljønivå. Ettersom Nordisk Miljømerking krever at standarden skal fremme og bidra til bærekraftig kultivering, skal standarden vurderes og revideres jevnlig med tanke på prosessforbedring og gradvis reduksjon av miljøpåvirkningen..

Krav til sertifiseringssystem

- Sertifiseringssystemet skal være åpent, ha signifikant nasjonal eller internasjonal troverdighet og kunne verifisere at kravene i bærekraftstandard er oppfylt.

Krav til sertifiseringsorgan

- Sertifiseringsorganet skal være uavhengig, troverdig og i stand til å verifisere at kravene i standarden er oppfylt. Sertifiseringsorganet må også kunne kommunisere resultatene og legge til rette for en effektiv implementering av standarden.

Sertifiseringssystemet skal være utformet for å verifisere at kravene i standarden er oppfylt. Metoden som benyttes til sertifiseringen, skal kunne gjentas og være praktisk anvendelig, slik at det er mulig å verifisere kravene. Sertifiseringen må være i henhold til en spesifikk bærekraftstandard. Det må foretas en inspeksjon før sertifiseringen.

Krav til sporbarhetsertifisering (chain of custody, CoC)

- Sporbarhetsertifiseringen må utstedes av en kompetent akkreditert tredjepart.
- Systemet skal stille krav til sporbarhetskjeden som sikrer sporbarhet, dokumentasjon og kontroll gjennom hele produksjonskjeden.

Dokumentasjon

Kopi av kultiveringsstandard, navn, adresse og telefonnummer til organisasjonen som har utarbeidet standard- og revisjonsrapportene.

Referanser til personer som representerer aktører med økologiske, økonomiske og sosiale interesser, som er invitert til å delta.

Nordisk Miljømerking kan kreve flere dokumenter for å undersøke om kravene i aktuelle standard og sertifiseringssystem kan godkjennes.

Bilag 2 Forbudte stoffer i kaffemaskinkomponenter i kontakt med næringsmidler

Bilaget fylles ut av kaffemaskinprodusent. Informasjon om flere kaffemaskiner, fra samme produsent, kan dokumenteres i ett og samme bilag.

Kaffemaskin/kaffemaskiner, navn/modell:

Følgende forbudte stoffer får ikke inngå i kaffemaskiners komponenter i kontakt med næringsmidler:

- Stoffer på kandidatlisten: <http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>
- Ftalatene di-n-oktylfталat/DNOP (CAS-nr. 117-84-0) og diisoheptylfталat/DIHP (CAS-nr. 41451-28-9).
- Halogenerte organiske forbindelser.
- Antibakterielle emner (inkludert sølvioner, nanosølv, og nanokobber).
- Tinn, kadmium, krom VI og kvikksølv og deres forbindelser.
- Flammehemmere klassifisert med følgende faresetninger: H350, H350i, H340, H360F, H360D, H360Fd, H360Df.
- Hormonforstyrrende stoffer: Stoffer på "Endocrine Disruptor Lists", List I, og List III.

List I: <https://edlists.org/the-ed-lists/list-i-substances-identified-asendocrine-disruptors-by-the-eu>

List III: <https://edlists.org/the-ed-lists/list-iii-substances-identified-asendocrine-disruptors-by-participating-national-authorities>

Inngående stoffer: alle emner i produktet, inklusive tilsatte additiver fra råvarene. Kjente avspaltningproduktter fra inngående stoffer (for eksempel formaldehyd, arylamin, konserveringsmidler) regnes også som inngående stoffer.

Forurensninger er unntatt fra kravet. Med det menes rester fra produksjonen, inkludert råvareproduksjonen, som finnes i det ferdige produktet med konsentrasjoner ≤ 100 ppm ($\leq 0,1$ vektprosent, ≤ 100 mg/kg) i det ferdige produktet. Eksempler på hva som kan regnes som forurensning, er rester fra reagenser inkludert monomerer, katalysatorer, biprodukter, rengjøringsmidler til produksjonsutstyr m.m.

Erklærer deres virksomhet at forbudte stoffer ikke inngår i kaffemaskiners komponenter i kontakt med næringsmidler?	Ja (sett kryss) ☐	Nei (sett kryss) ☐
--	--	---

Denne erklæring er basert på den kunnskap vi har tilgjengelig om produktet ved søknadstidspunktet.

Sted og dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Ansvarlig persons underskrift
Telefon	E-post